

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta; sisäministeriön lausunto

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta vesihuoltolain muuttamisesta. Sisäministeriö lausuu asiasta seuraavaa.

Esitys

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi vesihuoltolakia. Esityksellä toimeenpannaan Petteri Orpon hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan vesihuollon toiminta turvataan ja vesivarat pidetään kansallisissa käsissä. Esityksellä on valmisteltu Vesi on meidän -kansalaisaloitteeseen perustuvan eduskunnan päätöksen (EK 26/2021 vp – KAA 2/2020 vp) edellyttämällä tavalla sellainen lainsäädäntö, jolla varmistetaan kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa. Esitys on myös osa kansallista vesihuoltouudistusta ja sen tarkoituksena on mahdollistaa uudistuksen ohjelman ja sen mukaisten toimenpidekokonaisuuksien toteuttaminen.

Lausunto

Sisäministeriö pitää vesihuollon turvallisuuden vahvistamiseksi tehtäviä muutoksia erittäin kannatettavina. Vesihuolto on tärkeä osa kriittistä infrastruktuuria ja vesihuollon toimintavarmuus ylläpitää myös alueella toimivien turvallisuusviranomaisten omaa toimintakykyä. Muutokset edistävät kansallista turvallisuutta ja huoltovarmuutta. Keskeinen kriittinen infrastruktuurin omistajuus ja määräysvalta on perusteltua säilyttää julkisena. Sisäministeriö myös kannattaa infrastruktuurin sijaintien ja varautumissuunnitelmien salassapitoa.

Ehdotuksen mukaisesti omaisuutta ei voisi myydä ulkomaalaiselle tai kotimaiselle yksityiselle toimijalle, mikä esityksen mukaan varmistaa sen, ettei kriittistä infrastruktuuria voi käyttää hybridi vaikuttamiseen. Suomeen kohdistuva hybridi vaikuttaminen on kasvanut. Hybridi vaikuttamisella tarkoitetaan valtiollisen toimijan vahingollista toimintaa, jossa niin tekijätaho kuin toiminnan tavoite pyritään salaamaan ja vahingollinen toiminta on muuta kuin sotilaallista voimankäyttöä. Hybridi vaikuttaminen voi olla kriittisen infrastruktuurin toimintaan kuten vesihuoltoon kohdistuvaa häirintää ja vahingontekoa. Esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että vesihuolto on yhteiskunnan elintärkeä, turvallisuus kriittinen toiminto, jonka häiriöttömän toiminnan turvaaminen edistää kansallista turvallisuutta.

Pykäläkohtaiset kommentit

Vesihuoltolain 15 §

Sisäministeriö kannattaa esitettyä muutosta, jonka mukaan vesihuoltolaitoksen olisi oltava selvillä toimintansa ja sen vaikutusten kannalta keskeisestä tekijöistä sekä niihin kohdistuvista riskeistä. Esityksen mukaan vesihuolto-omaisuuden käsitettä laajennetaan kattamaan laitteiston lisäksi myös

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

muun keskeisen infrastruktuuriin. Sisäministeriö käsityksen mukaan tämä perusteltua, koska riskit voivat kohdistua laitteistoa laajemmalle vesihuoltoinfrastruktuuriin.

Vesihuoltolain 15 a §

Esityksen mukaan vesihuoltolaitoksen suunnitelma häiriötilanteisiin varautumisesta laajennettaisiin sisältämään häiriötilanteisiin varautumisen lisäksi myös riskienhallinnan. Sisäministeriö kannattaa esitystä ja erityisesti 15 a §:ään tehtyä muutosta, jossa tarkennetaan vesihuoltolaitosten varautumisvelvoitetta. Uuden säännöksen perusteella vesihuoltolaitoksen tulee laatia varautumissuunnitelma, joka kattaa riskienhallinnan ja häiriötilanteisiin varautumisen. Suunnitelma tulee päivittää tarvittaessa, mutta kuitenkin vähintään kuuden vuoden välein. Lisäksi vesihuoltolaitoksen tulee harjoitella toimintaa häiriötilanteissa. Sisäministeriö pitää positiivisena sitä, että varautumissuunnitelman salassapidosta säädetään laintasolla.

Sisäministeriö kannattaa myös sitä, että varautumissuunnitelman sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Sisäministeriö muistuttaa, että varautumissuunnitelman sisällöstä säädetäessä ja varautumissuunnitelmaa laadittaessa olisi tärkeää hyödyntää myös sisäministeriön laatimaa kansallista riskinarviota sekä alueellisia riskinarvioita.

Vesihuoltolain 15 b §

Vesihuoltolain 15 b §:ssä säädetään vesihuollon häiriötilanteista ilmoittamisesta. Ehdotetun säännöksen mukaan vesihuoltolaitoksen on ilmoitettava viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle merkittävästä häiriöstä, joka häiritsee tai voi häiritä vesihuoltopalvelujen tarjoamista. Sisäministeriö toteaa, että myös pelastuslaitoksilla voi olla tarve saada tietoa merkittävistä häiriöistä, jotka voivat vaikuttaa sammutusveden saatavuuteen. Lisäksi sisäministeriö toteaa, että rakennusten automaattisissa sammutuslaitteistoissa (erityisesti sprinklerilaitteistoissa) tarvitaan sammutusvettä. Näiden kohteiden veden saannin häiriöistä olisi hyvä tiedottaa pelastuslaitoksen lisäksi myös asiakasta, jotta kohteessa voidaan nostaa omatoimisen varautumisen tasoa, kun tiedetään, ettei rakennuksen sammutuslaitteisto välttämättä toimisi tarkoitetulla tavalla esimerkiksi vedenpaineen alhaisuudesta johtuen.

Lisäksi sisäministeriö tuo esille, että ministeriö on asettanut hankkeen vaaratiedotteesta annetun lain (466/2012) 3 §:n muuttamiseksi (SM024:00/2024). Tarkoituksena on lisätä vaaratiedotteen antamiseen toimivaltaisten viranomaisten joukkoon kunnan terveydensuojeluviranomainen, jotta vaaratiedotteen antaminen talousveden aiheuttamissa epidemiatilanteissa tai sellaista epäiltäessä nopeutuisi.

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Erityisasiantuntija

Janne Juujärvi

Jakelu MMM Maa- ja metsätalousministeriö

Tiedoksi Liikenne-, viestintä- ja sisäministeri Lulu Ranne
Valtiosihteeri Antti Salminen
Erityisavustaja Timo Kerttula
SM Poliisiosasto
SM Pelastusosasto
SM Kansallisen turvallisuuden yksikkö

VN/26268/2022-SM-73

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: